

Workshop grip op indirecte lozingen

Robin Bos (HHNK)
28 november 2024

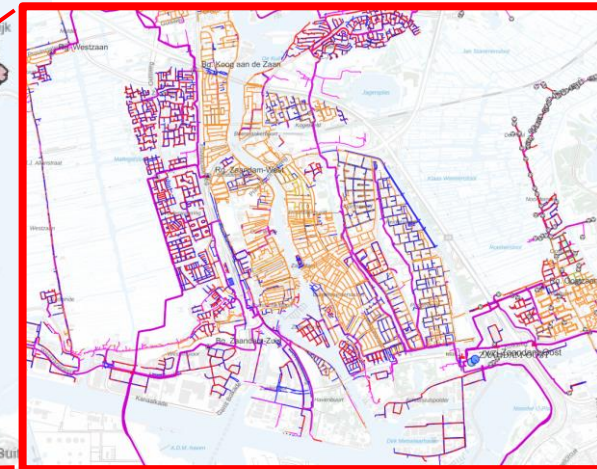
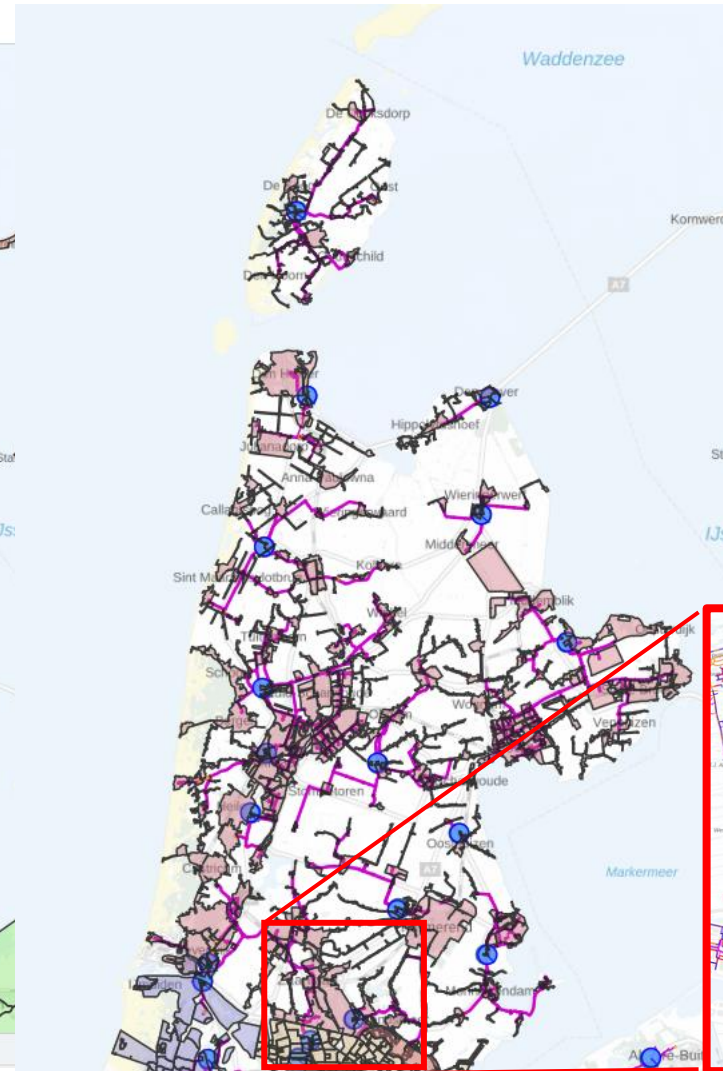
Afvalwaterprognoses vs bedrijfsafvalwater

waterketen in beeld

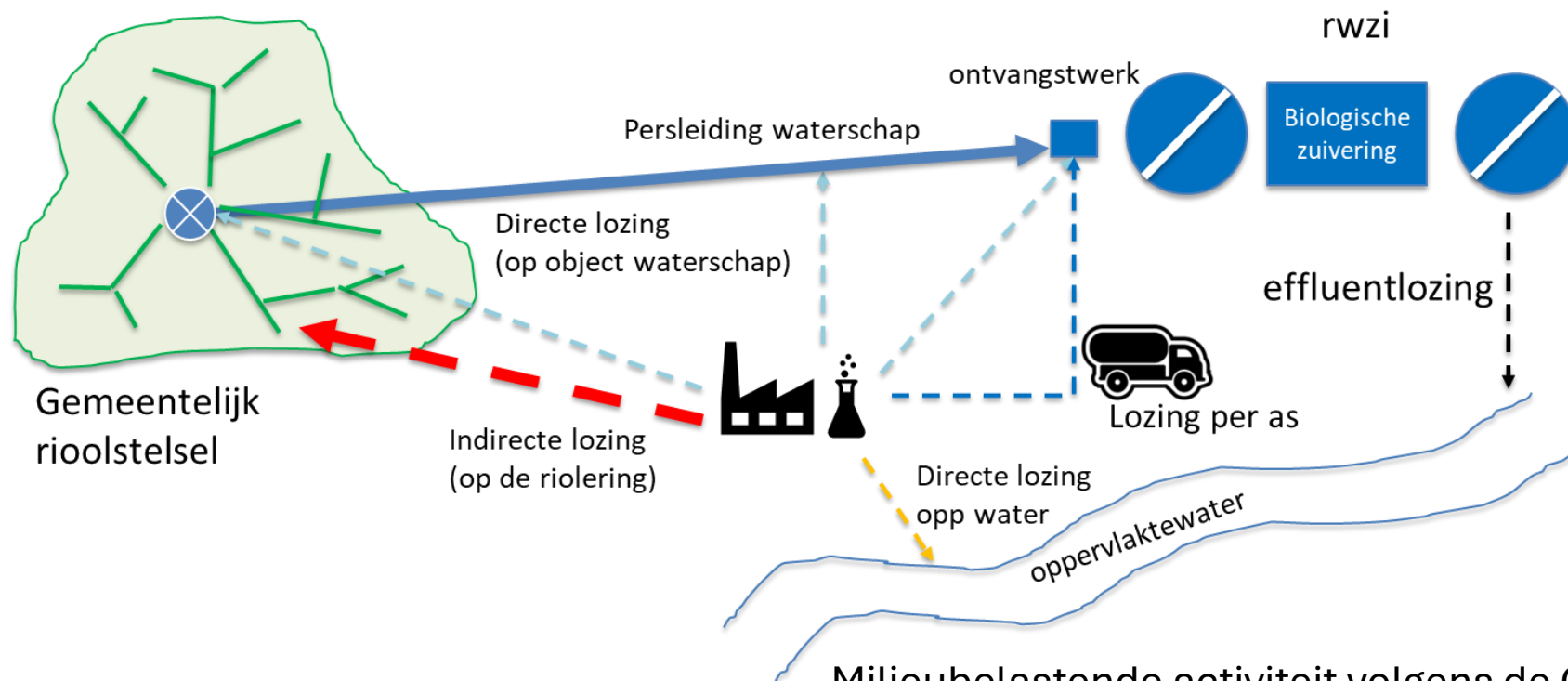
1 Afvalwaterprognose viewer

- Gegevens CBS
  - Rioolwaterzuiveringen
  - Zuivering-schap-grenzen
  - Zuiveringseenheden 2024
- Bevolkingsprognoses 2024**
  - CBS Primos gemeenten
  - CBS Primos zuiveringseh.
  - CBS Primos provincie
  - CBS Primos land
- Discrp & RV-water (BVZ)**
  - RV-water rwzi
  - RV-water waterschap
  - Discrepanctie rwzi
  - Discrepanctie waterschap
- Waterschap ontsloten**
  - Bouwwerk
  - Leidingen
  - Constructie
    - Waterschapsgrenzen
    - Waterschap beschikbaar
    - Rioleringsgebied
    - Topo fout zuiv.e.h.
    - Zuiveringseenheid
- Stedelijk Water Riolering**
  - Gemeente op PDOK
  - Gemeente op GWSW-s
  - Bouwwerk
  - Leiding
  - Pomp
  - Put
  - Aansluitleiding
  - Lozing
  - Gebied

MapGallery Classic © 2017-2023

Lozingsroutes

Milieubelastende activiteit volgens de Omgevingswet:
'een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit'.

Waarom meer grip op indirecte lozingen?

Aandacht voor zeer zorgwekkende stoffen (zsz) zoals PFAS

Effecten op de werking van de riolering en rwzi

- Kader Richtlijn Water (KRW)
- Herziening Richtlijn Stedelijk Afvalwater
- Richtlijn Prioritaire Stoffen
- Richtlijn Industriële emissies

Commissie Van Aartsen:
Uitvoering VTH taken onder druk

Achtergrondinformatie

HHNK

- kwart van de vuillast op de rwzi komt van bedrijfsafvalwater
- Tot heden weinig zicht en grip op bedrijfsafvalwater

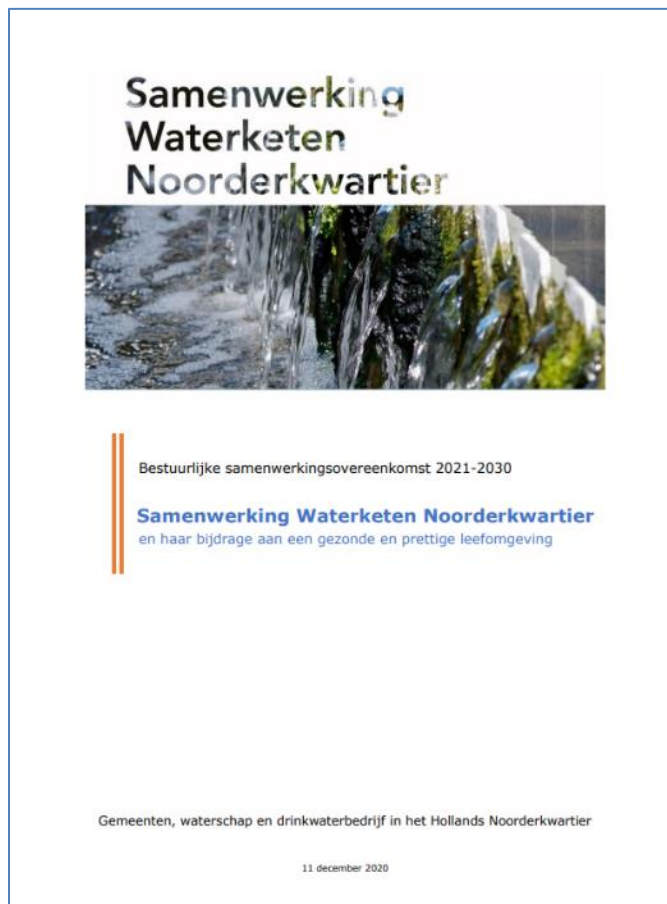
Landelijk

- Meer dan 515.000 indirecte lozers (bron: UvW obv heffingsgegevens)
- Tot 2009 waterschappen onder Wvo bevoegd gezag voor de Amvb bedrijven (ongeveer 5000 bedrijven in 21 categorieën). Dit was ongeveer 1% van het totaal.
- Vanaf 2009 is de bevoegdheid overgegaan naar het Wm/Wabo bevoegd gezag (gemeenten en provincie)

Signalen indirecte lozingen

Bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst Waterketen Noorderkwartier 2021-2030

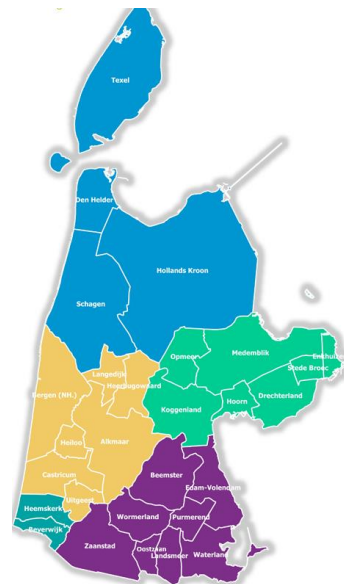

'Om bij levering van drinkwater en lozing van gezuiverd afvalwater te kunnen voldoen aan de gewenste kwaliteit is het essentieel om goed zicht te hebben op de kwaliteit van de drinkwaterbron en de kwaliteit van het ingezamelde afvalwater.'

Gemeenten en Waterschap zetten in samenspraak met Omgevingsdiensten een traject in om beter zicht en grip te krijgen op indirecte lozingen van bedrijven op de riolering!

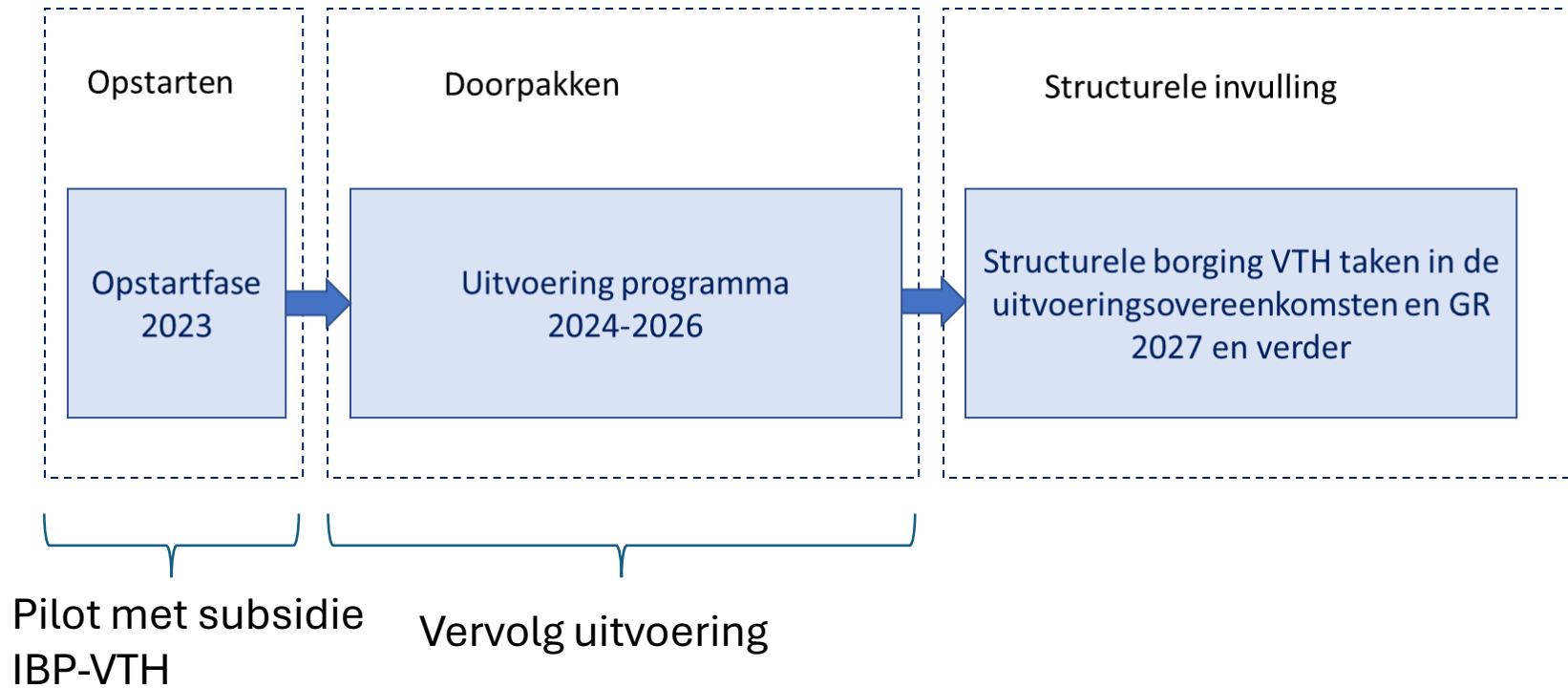
Brede stuurgroep en Projectteam

Samenwerking waterketen Noorderkwartier

Verbeterproces zoals afgesproken in de stuurgroep indirecte lozingen

Doel van de Pilot

1. Meer zicht te krijgen op wat er speelt op het gebied van indirecte lozingen **van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)** en de **prioritaire stoffen van de Kaderrichtlijn Water (KRW)** in verschillende bedrijfsbranches
2. Ervaring opdoen met het **uitvoeren van controlebezoeken**
3. Het **kennisniveau verhogen** van meer uitvoerders van zowel de omgevingsdiensten als het hoogheemraadschap

De focus ligt op toezicht

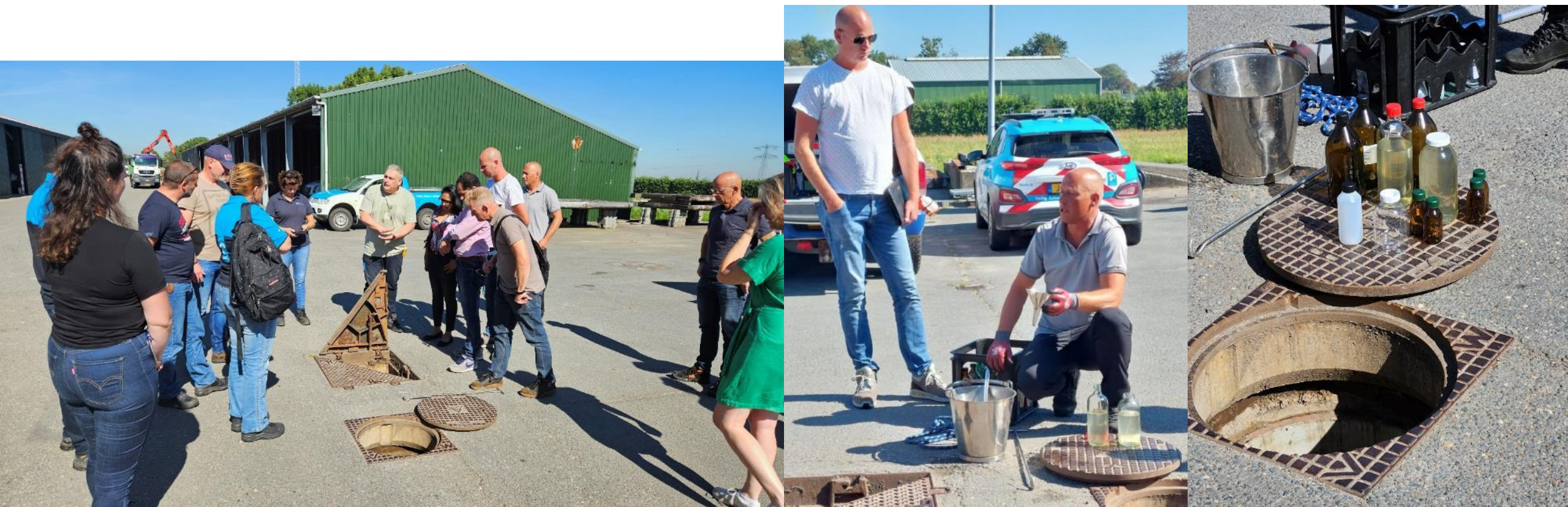

Pilot bedrijfscontrole indirecte lozingen

- Selectie 30 bedrijven per OD, totaal 90 bedrijven
- Zowel type C als type B onder het Activiteitenbesluit
- Ontwikkeling digitale checklist bedrijfsbezoek
- Selectie branches en stoffenlijst per branche
- Controle bedrijven
- Monstername en analyse (incl zzs)
- Ervaren toezichthouders hoogheemraadschap lopen mee voor kennisoverdracht

Instructie monstername

Opleiding toezichthouders

- Nieuwe opleiding indirecte lozingen ontwikkeld door Stichting Wateropleidingen
- Doelgroep: toezichthouders OD
- 7 daagse opleiding incl. opdrachten en examen
- Uitgebreide aandacht voor werking van de rwzi en de invloed van lozingen
- Toezichthouders van alle drie de OD's en HHNK deden mee, incl een beheerder van gemeente Zaanstad

Producten in de pilot

- Standaard analysepakketten per bedrijfsbranche
- Samenwerkingsovereenkomst gegevensverwerking
- Digitale checklist voor de bedrijfsbezoeken
- Instructies voor bedrijfsbezoeken
- Concept teksten brieven voor handhaving
- Vraag/antwoord nav alle constateringingen tijdens de bedrijfsbezoeken

Monstername bij de bedrijven

Branche	Aantal	Branche	Aantal
Afvalverwerking	8	Offshore	2
Automotive	6	Olie/vetvetwerking	10
Beton, asfalt, puinverwerking	2	Opslag/containerterminal	1
Café's/bars	1	Overig	2
Chemische sector	7	Scheepsvaart	3
Chemische wasserijen	2	Slachterijen	2
Cosmetica	1	Verf, lak en vernisfabrieken	1
Gemeentewerf	1	Voedingsmiddelen	16
Grafische producten, drukkerij	1	Zaadveredeling research	1
Loonbedrijf (Agrarisch)	1	Ziekenhuizen	6
Metaalbewerking	3		
Totaal	77		

Conclusies/bevindingen pilot

Analyses van de monsters van het afvalwater:

- 103 bedrijven bezocht over verschillende branches, bij 77 bedrijven monsters genomen
- 80% van de bedrijven loost één of meerdere zeer zorgwekkende stoffen (zszs)
- Er zijn veelvuldig zware metalen aangetroffen. (Arseen, Cadmium, Kobalt, Kwik, Lood en Nikkel)
- In een aantal gevallen zijn ook andere ZZS aangetroffen (benzeen, dioxines en furanen, formaldehyde, ftalaten, naftaleen, PAK's, PCB's, PFAS)
- Bij de ziekenhuizen zijn in alle gevallen medicijnresten aangetroffen (geen ZZS wel een potentiële ZZS).

Conclusies/bevindingen pilot

- Bij 12 bedrijven één of meer overtredingen van de Wabo geconstateerd:
  - een te hoge/lage zuurgraad
  - een slechte werking van de OBAS (olie- en benzineafscheider)
  - een slechte staat van putten/controlevoorzieningen.
- Branches die op basis van de resultaten extra aandacht verdienen zijn: **afvalverwerking, automotive, chemische industrie, olie/vetverwerking, voedingsmiddelen bedrijven en de medische sector.**
- Dit is een eerste resultaat op basis van een beperkt aantal bedrijfsbezoeken over verschillende branches. Nader onderzoek is nodig om emissies uit de branches beter te duiden.

Aanbevelingen

- Bedrijfsbezoeken continueren, bij 20-30 controles per branche kunnen we een beter beeld geven van de risico's per branche en de analysepakketten per branche evalueren
- Werkwijze van de bedrijfsbezoeken kunnen we met de ervaringen uit de pilot verbeteren
- Operationele samenwerking heeft meerwaarde: voortzetten
- Focus op branches met prioriteit
- Betrek bedrijven, eventueel via brancheorganisaties. Zij zijn verantwoordelijk voor de bronaanpak
- Behoefte aan een uitgebreide juridische beschouwing van wet- en regelgeving en duidelijke grenswaarden op landelijk niveau
- Uitwisseling van kennis en ervaring tussen de uitvoerende instanties zowel regionaal als landelijk is cruciaal

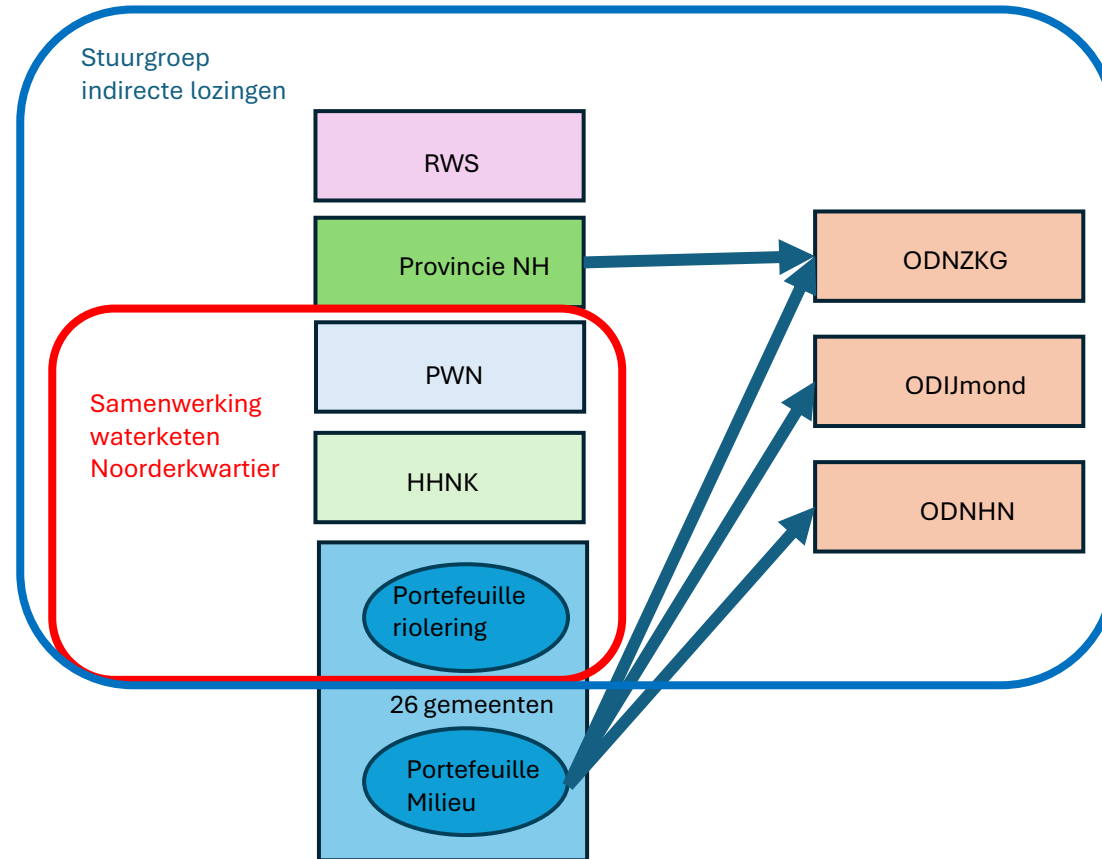
Hoe nu verder?

- De pilot heeft geleid tot een positieve motivatie voor een vervolg
- De omgevingsdiensten willen voor het vervolg zelf de regie en direct afspraken maken met de opdrachtgevers (gemeenten/provincie)
- De provincie en omgevingsdiensten zijn in overleg over de invulling van een vervolg
- Resultaat wordt teruggekoppeld met de stuurgroep IL

Belangrijkste leerpunten van de pilot

- Verdiep je in de wereld van de OD's:
  - Integrale milieu-inspectie bedrijven
  - Onbekendheid met hoe de omgevingsdiensten werken en hoe ze worden aangestuurd
  - Onafhankelijke positie van OD voor uitvoering van milieutaken
  - IBP-VTH: robuustheidscriteria OD
- Voor veel ZZS ontbreken nog landelijke normen
- Waar ligt de focus? Alleen de meest belastende bedrijven/bedrijfstakken uit het BAL? Alleen vergunningplichtige bedrijven of ook bedrijven die onder algemene regels vallen?

Organisatie en aansturing

Stelling

Om de benodigde informatie te krijgen over bedrijfslozingen hebben we de omgevingsdiensten hard nodig!

Stelling

De waterschappen zouden de indirecte lozingen weer terug moeten krijgen

Vraag

Gaan we sturen op de bedrijfslozing door:

- Aangescherpte normen in vergunningen en algemene regels?
- Door de heffing uit te breiden op schadelijke stoffen? (vervuiler betaalt)
- Anders?

Stelling

Om meer grip te krijgen op indirecte lozingen moeten de waterschappen zelf meer gaan meten bij de rwzi

Slimme prognoses voor sterke keuzes in waterketen en klimaatadaptatie

